

**UCHWAŁA NR LXXXVII/554/2024
RADY GMINY RUSIEC**

z dnia 27 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy
w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 za 2023 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, ze zm.), w związku z uchwałą Nr LII/365/2022 Rady Gminy Rusiec z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2026, Rada Gminy Rusiec uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się roczne sprawozdanie z realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2026 za 2023r., stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rusiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Rusiec

Rafał Rabenda

Roczne sprawozdanie z realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2026 za 2023 r.

Wstęp

W 2023 r. zaczęły obowiązywać nowe przepisy dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a ich pierwszym dostrzegalnym elementem jest zastąpienie dotychczasowego sformułowania „przemoc w rodzinie” na „przemoc domowa”. Ustawodawca, oprócz samej zmiany w tytule ustawy i jej poszczególnych przepisach, wprowadził też wiele nowych rozwiązań legislacyjnych, których celem jest poprawa sytuacji osób dotkniętych przemocą. Co za tym idzie, dokonano zmian w zakresie funkcjonowania podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, jak też w samej procedurze „Niebieskie Karty”. Wraz ze zmianą nazewnictwa przededefiniowano również samo ustawowe pojęcie przemocy. W myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy pod pojęciem przemocy domowej należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- 1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- 2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- 3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- 4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- 5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W stosunku do dotychczas obowiązującej definicji wprowadzono wiele zmian poszerzających zakres definicyjny pojęcia przemocy, a tym samym wprowadzono możliwość zastosowania przepisów ustawy i działań w niej przewidzianych do nowych form przemocy, których diagnozowanie było dotąd problematyczne (np. przemoc ekonomiczna) lub całkowicie wymykało się możliwości skutecznego uruchamiania procedur przeciwdziałania przemocy (np. cyberprzemoc).

Mimo wielu zmian ustawowych na jednostkach samorządu terytorialnego w dalszym ciągu spoczywa obowiązek realizacji gminnych programów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Rusiec na lata 2022-2026 ustanowiony został Uchwałą Nr LII/365/22 Rady Gminy Rusiec z dnia 29 czerwca 2022 r. Program określa zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, sformułowane w oparciu o działania wyznaczone przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz sporządzoną diagnozę lokalną. Realizuje założenia przyjęte ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu. W realizacji zadań uczestniczą instytucje, organizacje i specjaliści zaangażowani w działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inne podmioty pełniące funkcje wspierające:

- 1) Komenda Powiatowa Policji w Bełchatowie – Posterunek Policji w Ruścu;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ruścu;
- 3) Szkoły z terenu gminy - ZS-P w Ruścu i ZS-P w Woli Wiązowej;
- 4) PCPR w Bełchatowie;
- 5) Sąd Rejonowy w Bełchatowie;

6) Ośrodek Zdrowia w Ruści i Woli Wiązowej.

Obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej spoczywa również na Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a od 10 października 2023 r. na Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Obsługę techniczną i merytoryczną Zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruści. Zespół Interdyscyplinarny tworzą przedstawiciele podmiotów działających na rzecz pomocy osobom indywidualnym, rodzinom, grupom problemowym bądź środowisku w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Członkami ZI są specjalistami różnych grup zawodowych, reprezentujących: Posterunek Policji, Sąd Rejonowy w Bełchatowie, Ośrodek Zdrowia, Oświatę, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Każdy z podmiotów wchodzących w skład Zespołu zobowiązany jest do działania w zakresie posiadanych kompetencji i uprawnień w oparciu o posiadane zasoby personalne i finansowe, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ich sprawne współdziałanie pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia poszczególnych służb i instytucji.

1. Realizacja Programu

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Rusiec. Jego realizacja odbywa się poprzez działania profilaktyczne i edukację społeczną, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie skutecznej ochrony i pomocy, oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększanie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki realizacji zaplanowanych zadań, służących osiągnięciu celów szczegółowych Programu.

2. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Rusiec

Na przestrzeni całego roku 2023 funkcjonowały 3 Grupy Roboczych/Grup diagnostyczno-pomocowych do pracy w indywidualnych przypadkach przemocy domowej.

Wszystkie przypadki prowadzone były przez grupy robocze, a od października 2023 r. przez grupy diagnostyczno-pomocowe. Grupy robocze/diagnostyczno-pomocowe miały swoje posiedzenia 9 razy w ciągu całego roku. Pracownicy socjalni i dzielnicowi systematycznie odwiedzali rodziny z problemem przemocy, rozmawiali z osobami doświadczającymi przemocy i podejrzanymi o stosowanie przemocy. Oferowali szereg różnych form wsparcia i pomocy.

Do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego w roku 2023 wpłynęły 2 kwestionariusze „Niebieska Karta- A”. W 2023 r. założono mniej procedur niż w latach ubiegłych, może to być wynikiem zaostrzonych przepisów w zakresie stosowania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wydania zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wydania zakazu zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określonej w metrach odległości, zakazu kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową, zakazu wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do której uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, zakazu wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej. Osoby doświadczające przemocy nie godzą się na złe traktowanie, zaostrzone przepisy prawa w lepszy sposób pozwalają chronić osoby doznające przemocy w rodzinie. Przez cały 2023 r. grupy robocze prowadziły procedurę w stosunku do 1 rodziny.

Tabela Nr 1. Liczba procedur NK wszczynanych w 2023 r. udział procentowy podmiotów wszczynających procedurę.

Podmiot wszczynający procedurę Niebieskiej Karty	Liczba założonych Niebieskich Kart
Policja	2
Pomoc społeczna	0
Oświata	0
Służba zdrowia	0
GKRPA	0

3. Zwiększanie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Na posiedzenia Grup Roboczych zapraszano były osoby doświadczające przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc. Przez cały 2023 r. wypełniono 2 formularze „Niebieska Karta C” z osobą doświadczającą przemocy oraz 2 formularze „Niebieska Karta D” z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy.

Procedura „Niebieskiej Karty” w 2023 r. została zakończona przez Przewodniczącego w 3 przypadkach. Najczęstszym powodem zakończenia procedury „Niebieskiej Karty” było ustanie przemocy w rodzinie oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy. Przez cały rok 2023 łączna liczba prowadzonych NK to 3. Problem przemocy dotyczył 3 rodzin, liczba osób w rodzinach 9, w tym 2 dzieci.

Tabela Nr 2. Podział osób doznających przemocy w 2023 r.

Podział osób doznających przemocy	Liczba osób doznających przemocy w rodzinie
dorośli	4
dzieci	2
kobiety	3
mężczyźni	1

Tabela Nr 3. Podział osób stosujących przemoc w 2023 r.

Podział osób stosujących przemoc	Liczba stosujących przemoc w rodzinie
dorośli	3
dzieci	0
kobiety	0
mężczyźni	3

W każdej rodzinie objętej procedurą Niebieskiej Karty grupy robocze/grupy diagnostyczno-pomocowe opracowywały plany pomocy rodzinie. Realizacja planu pomocy jest podstawą do zakończenia działań w ramach procedury. Pracownicy socjalni na bieżąco monitorują i diagnozują zjawisko przemocy na terenie Gminy Rusiec. Podejmują interwencje w środowisku i przekazują kompleksowo informacje na temat możliwości wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy.

4. Zapewnienie ochrony i możliwość wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

W 2023 r. nie było konieczności skierowania osób doznających przemocy do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. W 2023 r. nie nawiązano współpracy z nowymi podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Obecne zasoby instytucjonalne realizują swoje zadania w wystarczającym zakresie. Nie stwierdzono potrzeby nawiązywania takiej współpracy.

W Gminie Rusiec w szkołach uczniowie mają zapewnioną bezpłatną pomoc psychologiczną. Pomoc była świadczona w formie konsultacji indywidualnych i rodzinnych. Do najczęstszych form udzielanej pomocy należały: motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie wsparcia psychologicznego, poradnictwo, psychoedukacja.

Dzieci, młodzież z terenu Gminy Rusiec mogą skorzystać z pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bełchatowie.

W 2023 r. nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia mediacji. Żaden z mieszkańców Gminy Rusiec nie deklarował potrzeby uczestnictwa w mediacjach. W Szkole Podstawowej w Ruści w zakresie mediacji kwalifikacje posiadają cztery osoby, które w razie potrzeby potrafią rozmawiać i mediuować ze stronami konfliktu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruści świadczył na rzecz rodzin z terenu Gminy Rusiec pomoc w postaci pracy socjalnej.

Liczba rodzin objęta ww. pomocą w 2023 r. 26 rodzin.

Liczba rodzin objętych ww. pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2023 r. 17 rodzin.

Pracownicy socjalni na bieżąco monitorują i diagnozują zjawisko przemocy na terenie Gminy Rusiec. Podejmują interwencje w środowisku i przekazują kompleksowo informacje na temat możliwości wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy.

5. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

Na terenie szkół organizowane były różnego rodzaju warsztaty i programy propagujące zdrowy tryb życia, wzmacnianie autorytetów i prawidłowych postaw. Dzieci brały udział w warsztatach i pogadankach na temat uzależnień, przeciwdziałania agresji, negatywnym zachowaniom.

W 2023 r. dokonano zakupu ulotek, materiałów profilaktycznych na kwotę 2.000,00 zł finansowanych ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ruścu.

6. Podnoszenie wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie

W 2023 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych oraz przedstawiciele instytucji niezbędnych do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej uczestniczyli w 2 szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Liczba wszystkich uczestników szkoleń to **17** osób. Koszt szkoleń w 2023 r. wyniósł:

- 1) 2 500,00 zł i był finansowany ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ruścu na 2023 r.;
- 2) 1.000,00zł z zadań własnych Gminy w Ruścu.

7. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie

W stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie grupy robocze podejmowały następujące działania: prowadzono rozmowy motywujące do zmiany zachowań, informowano o konsekwencjach stosowania przemocy, motywowano do udziału w terapii i zajęciach korekcyjno-edukacyjnych, kierowano na terapię uzależnień. W 2023 r. z terenu Gminy Rusiec dwóch mężczyzn zostało zgłoszonych do uczestnictwa w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie, programach psychologiczno-terapeutycznych.

Podsumowanie

Program jest na bieżąco monitorowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu. Działania i zadania ujęte w programie są realizowane zgodnie z harmonogramem.